

Tüccar Vicdanile Baş Başa Bırakılmıştır..

Fakat fiat tayinine de bir dereceye kadar lüzum vardır

İhtikarı bilmek, fiat fazlasını tayin edebilmek için elde bazı ölçüler bulunmazsa Belediyeler kontrol vazifelerini nasıl görürler?

ETEM İZZET BENİCE

Hükümet yeni iktisadi ve ticari politikasında tüccarı, vicdan ile, menleket sevgisi ile, milli şuur ve idrak ile başbaşa bırakmıştır. Hür ve müstakil bir memleketin hür ve müstakil ticaret hayatı da elbette ki ancak böyle bir şarta tabi olabilir.

Tüccarın, elindeki metan normal kazanç haddi ile iktifa ederek ve rekabeti kolaylaştırarak satmasından daha tabii ne olabilir?

Sayın Şükrü Saracoğlu ve Ticaret Vekili Behçet Uz da bu tabii yolu tercih etmişlerdir. Sulh nimeti içinde dünyanın cemmi halinde yaşayan memleketimizde müstahsilin başyarak ticaret müesseselerine ve gezginci esnafa kadar her vatandaş bu anlayışın tam mukabelesi içinde kendisini ve tutumunu ayarlarsa mesele kalmaz, V. e. inşallah böyle de olacak; istihsal bolluğu, normal ticaret usulleri, milli kavrayış ve idrak, rekabet beklediğimiz ve umduğumuz neticeyi verecektir. Bunun içindir ki, hükümet samim bir tutumla her türlü tahdidi, fiat mürahakabe komisyonlarını ve narhlandırma sistemini de kaldırmıştır.

Ancak, ihtikarı takip, vurguncuyu suçlandırma, suni pahalılığı cezalandırma, alışverişte normal fiatı gözletme belediyelere geçmiştir. Bir vatandaş gelip der:

— Bu tüccar elindeki şu malı bana şu fiattan satıyor. Bunda gayrimişru kazanç hırsı hakimdir..

Şikâyetinde bulunduğu vakit belediye zabıtası hizmetini ifa edenler, belediye iktisat müdürü, teftiş hey'eti veya su ve bu alakalı makam bu şikâyete muhatap olacak ve şikâyeti tedkik edecektir. Böyle bir şikâyet karşısında hakikati ortaya çıkarabilmek için takip ve tedkiki yapacak makamın elinde bir fiat ölçüsü olmadığımıza göre yapacağı iş bugünkü çerçeveyi içinde sadece «emsal ile kıyas»dan ibarettir. Eğer kıyas yolu ile hakikate en çok yaklaşılarak şikâyet sahibinin iddiası tevkif olunabilirse bundan ötesi için her türlü imkân açıktır.

Milli Kuruma Kanunu, Milli Kuruma Mahkemeleri suçluyla takip ve tecziye yolunda kafi salâhiyetle müteahheddir. Fakat, ya emsal yolu ile kıyas kabul etmiyorsa nesnelerin satışında ne yapılacaktır? Bunların en başında memleket dahilinde yetiştirilmesine rağmen güçlükle tedarik olunan veya nedret arzeden maddelerle itihad metalleri ve her nevi mamuller gelir.. Belediye iktisat müdürü, teftiş hey'eti veya daimi encümeni şikâyet vaki olmasına rağmen dahi bu gibi maddelerin fiyatının normal halde olup olmadığını, satışların tabii olup gayritabiiğini nasıl kontrol edebilecektir? Harp içindeyiz, her aradığımızı bulamıyoruz, her ismarladığımızı getirtemiyoruz. Geçitilebilen veya güçlükle elde edilen maddelerin satışında insanlığın fazla kazanma hırs ve tamahına kapılırsak kim bize ne yapacak, nasıl yapacak? Mademki, fiat serbesttir; mademki tahdit yoktur, kimsenin de fiyatların mesruiyeti veya adebi mesruiyeti üzerinde müttalea yürütmeye hakkı olmamak gerekir.

Görülüyor ki, fiat serbestliğinde devamın çetin olan ve belediye mürahakesini güçleştiren ta-

rafları da vardır. Müstahsil, tüccar, esnaf, aracı, satıcı bütün zümreler yalnız kendi idrak ve vicdan ölçülerine terkedilmişlerdir. Belediye ne kadar gayret sarfeder, ne dereceye kadar hüsniniyetle mahmûl bulunur, ne kadar mükemmel teşkilât kurmuş olursa olsun elde bir fiat ölçüsü olma- yıncı vicdan ve idrak hadudu dışına çıkan muhtekiri takip etmek, fiyatların normal olup olmadığını göz ucu ile tedkik edebilmek zor, hattâ, çok müşküldür. O halde, ne yapmak lazım? Bizim anlayışımıza göre, herşeyin başı milli vicdan, ticaret namus

(Devamı Sa: 3, Sü: 3 de)

Vaziyet

Almanlar Rus sol cenahını ite ite Kafkasa eteklerine doğru iniyorlar

[Bugün öğleye kadar gelen haberlere göre, cephelede umumî durum şöyle görünmektedir:]

Rus birliklerinin son günlerde artan mukavemetlerine rağmen, Almanlar Kafkasyaya doğru inmeyi devam ettirmişler, Don nehrinin ve gençlerde zaptettikleri Proletarskaya şehrinin cenubunda-ki Salsk şehrini de almışlardır.

(Devamı Sa: 3, Sü: 4 de)

15 yaşında bir genç 12 yaşında bir kızı çifte ile öldürdü

Katil "Ben şoka yaşıyorum; fakat kaza oldu,, diyor

Çanakkale'den bildirildiğine göre Seddülbahir köyünde kanlı bir cinayet işlenmiştir:

Bu köyde oturan 15 yaşında İsmail Aydın on iki yaşında Hatice isiminde bir kızını çifte ile öldürmüştür. Yakalanan katil Hadesinde şunları söylemiştir:

— «Her vakit Hatice ile birlikte mısır tarlasını böşlerdik. Dün de tarlaya gittim. Hatice Çardakta yorgana bü-

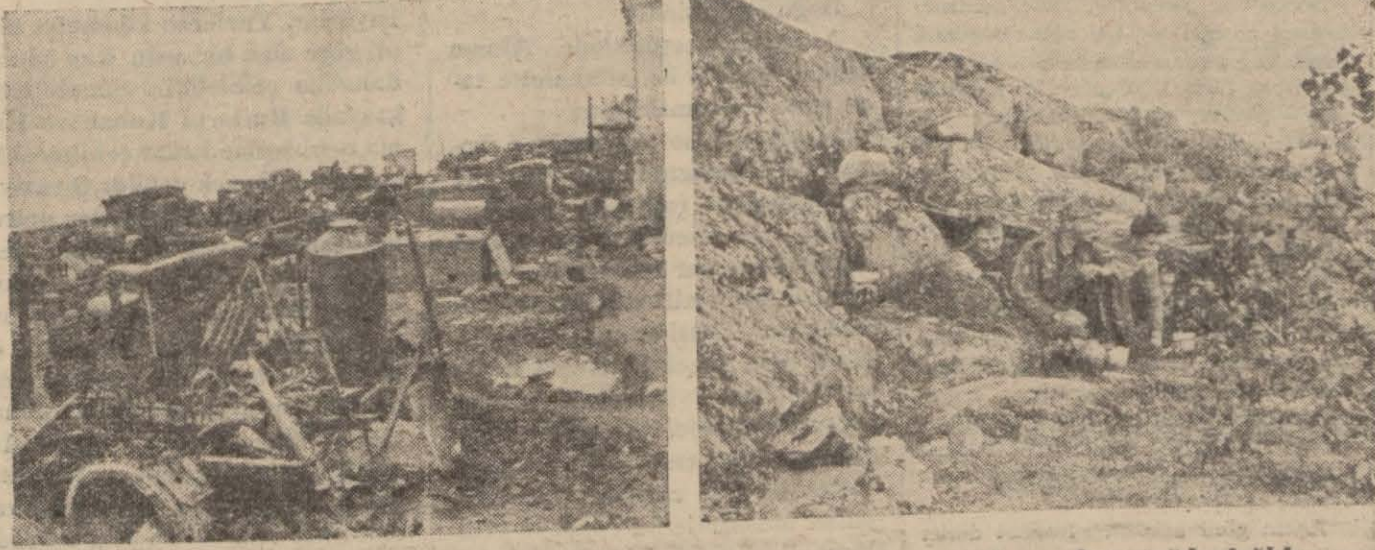
(Devamı Sa: 3, Sü: 5 de)

Orta Şarkta Amerikan harp gayreti artıyor

Londra, 2 (A.A.) — Birleşik Amerikan Orta Şarkta harp gayretleri günden güne artmaktadır.

Birleşik Amerika tarafından Entite'de geniş mükayyasa bir hava depo ve tamirhanesi inşa edilmiştir. Bu depoya inşaat ve tesistatın Amerikalı ekip- perler kullanılmıştır. Başara uğrayan Amerikan tayyareleri burada tamir edilmektedir.

Diger taraftan Amerikan kava kuvvetleri, Orta Şarkta ve Akdenizdeki hava hareketine geniş mükayyasa iş- rak etmektedirler.

Harp sahalarından resimler: Sol da Ruslar tarafından terk edilen bir uçak meydanı, sağda dağlık arazide Alman gözükleri

Müthiş Akınlar

Düsseldorf temelden sarsıldı

İkişer ton ağırlığında 150 bomba ve 170 bin yangın bombası atıldı

Şimdiye kadar yapılan akınların en şiddetlisi

Londra, 2 (A.A.) — «B.B.C.» Düsseldorf'a Cuma gecesi yapılan hücum, hava muharebelerinin en şiddetlisi olmuş ve 50 dakika devam etmiştir. Mü- ayyen yerlerde patlayan bombalar şehri temelden sarsmıştır. Yangın bombalarından maada ikişer ton ağırlığında 150 bomba atılmıştır. Yangın bombalarının miktarı ise 170 bindir. müthiş yangınlar çıkarılmıştır.

Düsseldorf müdafaa kuvvetleri ne yapacağını şaşırmıştır. Alına istikrak eden tayyare adedi malûm değilse de, şimdiye kadar yapılan akınların en şiddetlisi olduğu muhtemeldir. Dört motorlu Larkaster tayyareleri bu akında bulunmaktadırlar.

Üç gece evvel de Hamburga 700 ton- dan fazla bomba atılmıştır. Bunların arasında 175 bin yangın bombası da vardı. İki gece sonra Salsk ağır su- netle bombalanmıştır.

Amerika geçen ay 71 gemi yaptı

Londra 2 (A.A.) — Birleşik Amerikanın temmuz ayındaki va- pur inşaatı 790 bin tonlâto tuta- rında 71 şilep ve sarnık gemisi- dir. Bu miktar yeni bir rekor tes- kil etmektedir.

Galata Köprüsünde İzdiham Hafifletilecek

Köprü altında geçit yerleri yapılıyor

Vapurlardan boşalan halk köprü üstüne çıkmadan alttan karşıya geçecekler

Belediyede toplanan seyrüse- fer kom-ssıyıcı, şehrin seyrüse- fer işlerini tanzim ve kalabalık meydanlarla Köprü ve Galatada- ki izdihamı hafifletmek için yeni bazı tasavvurları tedkik etmek- tedir. Komisyon toplantılarına tramvay idaresi müdür muavini Celâleddin, hareket müfettişi İs- met, altınca şube müdürü Kemal,

Kıvamussaltana yeni İran kabinesini teşkil edecek

Londra, 2 (A.A.) — Röyer Ajansı- nın Tahran'dan aldığı bir habere göre yeni İran kabinesini Kıvamussaltana teşkil edecektir. İran Parlamentosun- da Kıvamussaltana 51, Süheylî 28 rey almıştır.

Teşkilat edecek Kıvamussaltana kabinesi, mevcut müşahedenin alikâmi- ni yerine getirecek bir şekilde çalı- şacaktır.

Bazı bakkallar- da niçin şeker az bulunuyor?

Zam istiyen toptan- cılardan bazıları şir- ketten şeker alı- yorlarmış!

Son günlerde şehrin muhtelif muntakalarında ve bilhassa bazı sayfiye yerlerindeki bakkallarda şeker az bulunmaktadırlar.

Bu arada Yeşilköydeki bakkal- larda üç gündenberi şeker yok-

(Devamı Sa: 3, Sü: 5 de)

Ticaret Vekili Eskişehirde

Anadolu Ajansı, Ege muntakasında bir tedkik seyahati yapan Ticaret Ve- kili Behçet Uz'un Afyon'a gittiğini bi- dimmektedir.

Vekil Dinarda, İsparta ve Burdur Valiyle görüşmekten sonra, Samsun'da Kaymakamı kabul etmiş ve dün saat 15 de Afyona giderek Vali ve Belediye Reisinden mahsul va- li (Devamı Sa: 3, Sü: 5 de)

RUS CEPHESİ

Almanlar Kafkasa iniyor

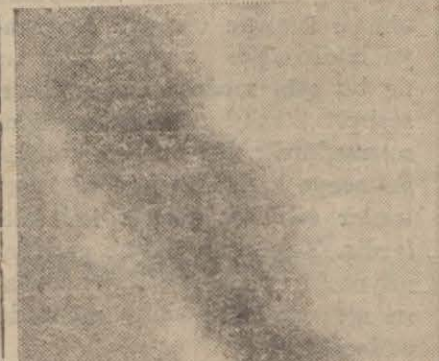
Mihver kuvvetlerinin Stalingrada karşı hü- cumları şiddetlendi

Almanlar har- be tazze kuvvet- ler sokuyorlar

Londra 2 (A.A.) — B.B.C. Sov- yet tebliği dün Smilyansk ve Tifliseskaya bölgelerinde şiddetli çarpışmalar olduğunu bildirmiştir. Diğer kesimlerde bir değişik- lik olmamıştır.

Tifliseskaya şehri Bataiskın 60 kilometre cenubundadır. Al- manlar tarafından işgal edilen Salsk şehri de Novorossik - Ros- tof demiryolu üzerinde ve Rosto- fun 160 kilometre cenup doğu- sundadır.

(Devamı Sa: 3, Sü: 5 de)

Alman motörlü öncüleri

Garp çölünde kum fırtınaları kesildi

Londra 2 (A.A.) — Garp çölün- deki hareket şiddetli kum fırtı- naları yüzünden çok durgun bir vaziyet arzemektedir.

Kaza faaliyetleri en aşağı bir hadde ve hava hareketi da mah- dut bir vaziyettedir.

Dün kum fırtınasının kısmen kesilmesi üzerine müttelik bom- ba tayyarelerinden mürekkep bir teşkil, bir Alman zıhlı kıta- sının bulunduğu kuvvetle tah- min edilen bir yeri bombalamış- lardır.

MİLLÎ ŞEFİMİZ Güzel San'atlar Akademisinde

Kıymetli direktifler verdiler

— «Barbaros heykelinin yerine konulduğu zaman çok memnun olacağım,, diyen İnönü, Fatihin bir heykelinin de yapılması lüzumuna işaret ettiler

Millî Şef İsmet İnönü dün ak-şam saat 16.50 de refikaları ile birlikte Güzel San'atlar Akade- misini gereflendirerek Akademi- nin 60 meci yıldönümü münase- betile açılan sergiyi ziyaret et- mişlerdir.

Akademide Vali ve Belediye Reisi Lütfi Kırdar, Akademi Mü- dürü Bühan Toprak ve profesör- ler tarafından karşılanan Millî Şef iki buçuk saat kalarak ala- kadarlardan çok geniş izahat al- mışlardır.

MİLLÎ ŞEFİMİZİN
BİR DİREKTİFİ
Reisicumhurumuz evvelâ sera- mik sergisindeki eserleri tedkik

(Devamı Sa: 3, Sü: 6 de)

Genç bir kız balkondan düşüp öldü

Dün gece saat 24 te Galatada Yüke- sekeldirinde feci bir kaza olmuştur. Yükeşekeldirinde Gayret apart- manının döndüncü katında oturan ve kızı hastahane müptela olan Ester is- minde bir Musevi kızı gece yarısı ha- va almak için balkona çıkmış, fakat bir arolik masazenesini kaybederek so- kaka düşmüştür. Zavallı kızcağzın ka- fatası parçalanmış ve derhal ölmüş- tür.

PIYASAYI TANZİM ve MURAKABE İÇİN VERİLEN MÜHİM KARARLAR

Yarın tüccarlar- dan kontrol ekip- leri kurulacak

Gıda maddeleri için de Tica- ret Odasında ihtisas komisyonları seçiliyor

Gıda maddeleri satışının ser- best bırakılması münasebetile Vali ve Belediye Reisi Lütfi Kırdarın esnaf ve tüccarla yaptığı toplantılara devam olunmakta- dır. Zahıçe, hububat, yağ, yağ

sebze; yoğurt ve peynir gibi gıda maddeleri üzerinde geniş mahi- yette iş gören tüccarlarla dün ticaret odasında bir toplantı ya- pılmıştır.

(Devamı Sa: 3, Sü: 6 de)

C E R Ç E V E

F A L

NECİP FAZIL KISAKÜREK

İnsan ruhunun fal ve keha-

net şekillerine ne kadar il-

tifat gösterdiğini bilmez miyiz?

Meclûlün fatihliği yolunda sü-

müklüböcekvarı sürünen ve dara-

cık bir su şeridine rastgelir gel-

mez duraklayıveren zavallı akıl,

onu tazi gibi kosturacak ve kartal

gibi uçuracak birtakım esrar ter-

tiplerine mühtaktır. Onun içindir

ki, insan ruhu, böyle esrar tertip-

lerini ele geçirdiği her zaman,

mantığını bulamasa ve hesabını

veremese de, kendisini bir cazibe

duygusuna kapılmakta mazur gö-

rür.

Geçenlerde bir dostum, şimdiki

dünya savaşının neticesine dair,

bana böyle bir esrar tertibinden

bahsetti:

Harbin başlangıç tarihine ait

rakamlar garip bir muameleye ta-

bi tutuluyor; birbirile cemedili-

yor, birbirinden tarhediliyor, da-

ha bilmem neler yapıyor, nihâyet

hüküm çıkıyor. Hüküm, harbin

sona ereceği tarihi, hem de ayı ve

günüle birlikte gösteren bir sayı-

dır.

Arkadaşımın heyecanla anlattığı

tertibin hükmile, dünya hadisele-

rinin ruhumuza uyardığı ne-

şundan öğrendiği tertip, doğrulu-
ğunu isbat hususunda da bir iddia
sahibi.. Göya bu tertibi dünyamın
hangi harbine tatbik etmek onun
neticelendiği tarihi, ayına, hafta-
sına ve gününe kadar bulurmu-
şuz! Böylece bu tertip, sıhhatli bir
taksim münamesi gibi, bir de mi-
zan usulüne malik olmakla müf-
tehir..

Bütün bunları anlatmaktan ga-
rezimiz, meclûlün bir fal ve keha-
net tertibine enselemeyi mümkün
gördüğümüzü anlatmak ve böyle
tertiplere değer verdiğimizizi gös-
termek değildir. Bizim, mutlak,
kat'i hem de akli tertibimiz şudur:

— Meclûlû Allah'tan başka hiç
kimse ve hiçbir şey bilmez!

Biz yalnız, akıl denilen sümük-
lüböceğin sefaletine karşılık, Al-
lahın ruhumuza üfllediği ve ismi-
ne seziş dedğimiz bir kuvvetle
bazı bazı idrakımızın tazi gibi ko-
ştuğuna ve kartal gibi uçtuğuna
inanırız; işte o kadar..

Fakat arkadaşımızın anlattığı
tertibin hükmile, dünya hadisele-
rinin ruhumuza uyardığı ne-
tice hükmü arasında bir yakınlık
gördüğümüzü itiraf edelim!

Evet, birkaç kere de işaret etti-
ğimiz gibi, bizce 1942 yılı, harbin
ya tepeden inme nihayetleneceği,
yahut Amerika ve öbür kut'alar
arasında ve uzun bir sürcünmeye
düşeceği, fakat her şekilde artık
netice safhasına gireceği senedi-

At Yarışları Programı
Bugün Dördüncü Sahifemizedir.

SON 24 SAAT İÇİNDEKİ
HADİSELER

(Bu yazının metinleri Anadolu Ajansı bültenlerinden alınmıştır.)
Telhis eden Muammer ALATUR

Alman tebliğine göre Krasnodar - Stalingrad demiryolu geniş bir cephe üzerinde açılmıştır. Sovyet kuvvetleri kuşatılmıştır ve imha edilmeleri pek yakındır. Saklı demiryolu kavuşak noktası da alınmıştır.

Alman tıyayecileri büyük bir ekler halinde Rus ric'atını baltalamaktadır.

Volga üzerinde bir petrol gemisi, altı mavnaya batırılmış, 16 yük gemisi hasara uğratılmıştır. Alman kuvvetlerinin Kuban ıssal etkileri de resmen bildirilmektedir.

Stockholm'den verilen bir habere göre; Almanlar Don cephesinde Kuşevskayanın 90 kilometre cephesinde yine mühim bir demiryolu kavuşağı olan Tjoretsekayayı da geçmiştir.

Alman kaynaklarına göre; 21 Temmuzdan 31 temmuza kadar geçen on gün içinde Ruslar 804 uçak kaybetmişlerdir. Alman kaybı 61 dir.

Rus kaynakları da vaziyetin vahametini sıklamamaktadır.

Röyter muhabirinin bildirdiğine göre, cephenin en ziyade endişe veren kesimi Bataiskın doğu cephesindeki bölgedir. Son 24 saatte Almanlar bu bölgede iki yerden ilerlemişlerdir. Bu düz ova da motörlü kuvvetler esas kıtaların çok önlerinde hareketta bulunmaktadırlar. Bu kesimde durum umumiyet itibarıyla çok vahimdir.

Almanlar muharebe hatına mütemadiyen yeni ihtiyatları sokmaktadırlar. Almanlarda bir tür tükenmişlik kadar tank olduğu anlaşıyor. Almanlar Sovyet hatlarının arkalarına parşütçüler de indirmektedirler. Fakat Rus müdafası da inkâr kabul etmez bir surette artmıştır.

ÇORÇİL STALİN'E
GÖRÜŞMEĞE GATMIŞ

Stockholm'den çıkan Allihanda gazetesinin verdiği bir habere göre, İngiliz Başvekil Çorçil, Stalin ile görüşmek üzere Rusya'ya hareket etmiştir.

İkinci cephenin açılması mese-

Stokholm'den gelen bir habere göre, Çorçil Stalin ile görüşmek üzere Londra'dan hareket etmiş — Rus cephesinde Almanlar iki şehri daha aldılar — İngiliz tıyayecileri Dusseldorf şehrinin fena halde bombalandılar.

İsli mihver ve demokrasylar basının ilgilendirmeye devam ediyor.

"Nevyork Tayms" gazetesi diyor ki: İkinci cephenin ortaya çıkardığı meseleler; çok büyük ve karışık meselelerdir. İngiltere ile Amerika, tek kumanda altında tatbik edilecek bir strateji planını hazırlayınca kadar; bu işin memnuniyet verici bir şekilde haline imkân yoktur.

AMERİKÂN YENİ DEV
UÇAKLARI

Vaşıngton'dan gelen bir habere göre, 12 hızlı uçak taşıyabilecek kabiliyette bir dev uçak projesi âyen medisi harbiye encümenine verilmiştir.

Bu dev uçak av uçakları taşıyabileceği gibi, taşı vasıtasıyla da yapacaktır. Bu dev uçak 70 tona kadar ağırlık kaldırabilecek.

DOSELDORF FENA HALDE
BOMBALANDI

İngiliz bomba uçaklarından müteakik çok büyük hava saldırıları bu sefer de Dosseldorf şehri bombardıman etmişlerdir. Burası harp malzemesi imal eden önemli fabrikaların bulunduğu büyük bir sanayi şehridir.

Almanlar da İngilizlerin Hül şehrine ve limanlarına hücum etmiş ve büyük yangınlar çıkarmışlardır.

ALMANLAR BİR AYDA 615
BİN TON GEMİ BATIRDILAR

Bir Alman resmi tebliğine göre; Alman deniz kuvvetleri temmuz ayı içinde topyekûn 635.400 tonluktaki 94 ticaret gemisi batırmışlardır. Bundan başka Alman deniz birlikleri 4 denizaltı, 7 hızlı avizo, 3 karamak gemisini de batırmışlardır. Torpil-lenen ve hasara uğratılan gemiler bundan hariçtir.

Temmuz ayı içinde hava kuvvetleri de 133.500 tonluktaki 10 tane 30 ticaret gemisini batırmış ve 17 gemiyi de hasara uğratmışlardır.

ŞEHİRDEN ve MEMLEKETTEN

ANKARADAN ve
MEMLEKETTEN:

★ Deniz Harp Okulu'na İsmail eden yeni deniz subaylarının diplomasları dün Mersin'deki mizap binasında mecliste tevzi olmuştur.

★ Adana Yerli Mâller Pazarının halka tevzi olunan kaput bezlerinin boher beş metresinde on altı adet küçük ölçüde bir iddia yapılarak mahallî Müddeiumumiyye tarafından tutuklanarak getirilmiştir.

★ Tekmil Ortamıştep ve İsele'de İsmail imhanelerinde 31 Ağustos başlarında yedi Eylülde nihayet verilecektir. Mektûr mektupların son siniflarında ise İsmail imhaneleri sekiz Eylülde başlayıp 12 Eylülde nihayetelecektir. Olgunluk imhaneleri yirmi dört Eylülde yirmi dokuz Eylülde kadar devam edecektir.

★ Lise ve ortaokullarda bu yıl bir Tefrişevvelde açılacaktır.

VİLÂYET ve BELEDİYE:

★ Takas Bulvarının elektrik ve su tesisatı yapılmasına bu hafta başlanılacaktır. Belediye Reis Mustafa B. Lütfi Aksoy dün bu hususta mahallide toplantı yapmıştır.

★ Tramvay bilet ücretlerine birinci mertebe iki, ikinci mertebe bir kuruş zam yapılması hakkında Belediye yapılan teklifler ılerimletmektedir.

★ Romanyadan gelen yüz yemiş beşerajda torna edildikten yarından itibaren tramvay arabaları bir miktar çoğaltılacaktır.

TİCARET ve SANAYİ:

★ Dün bir altın yirmi dokuz lira yemiş kuruştan ve bir gram külçe altın 392 kuruştan muamele görülmüştür.

★ Şehrimizdeki çimento tevziatında yolsuzluk yapıldığı ve tevziatın gelişigüzel icra olduğu hakkında bir ihbar yapılmıştır.

★ Mahallî Ofisi açılan bir çekilisi bayilere 750 - 775 kuruştan satılacaktır. Bayiler de halka çekisi sekiz yüz yemiş beş - dokuz yüz kuruştan - satılacaktır.

Bir kilo kumâr bayilere yedi buçuk, halka dokuz kuruştan satılacaktır. Bunların evlere nakliyesi fiatları yarın yapılacak bir toplantıda kararlaştırılacaktır.

MÜTEFERİK:

★ Fakir ailelerin çocuklarına meccanen şeker tevzi olunmasına

ŞEHİRDEN - MEMLEKETTEN - BÜTÜN DÜNYADAN

SON HABERLER

Mısırdaki İngiliz-
ler taarruza
geçmek üzere

Vişi, 2 (A.A.) — Mısır cephesinde sükûn devam etmektedir. Maamafih Romadan gelen bir habere göre bu sükûn yakında bitecektir. İngiliz kuvvetleri kumandanı General Auchinleck mühim kuvvetler getirmiş, bunları sahil muntakasında toplamıştır. İngilizlerin bu muntakada büyük ölçüde bir taarruza hazırlandıkları anlaşılmaktadır.

Cephe gerisinde Amerikan kuvvetleri de toplanmıştır. Bunlar talim görmektedir. Yeni taarruza Amerikalı askerlerin de iştirak etmesi muhtemeldir.

★ Stokholm, 2 (A.A.) — İsveç hükûmeti, Polonya'daki yeni Alman nizamından bahseden Polonya «Kara kitabı» müsedere etmiştir.

Büyük Millet
Meclisi yarın
toplaniyorMeb'usların büyük bir
kısmı Ankara'ya döndü

Ankara, 2 (Telefonla) — Büyük Millet Meclisi yarın toplanacaktır. Tâil müddetini geçirmek üzere ihtilaf dairlerine girmiş olan meb'uslardan büyük bir kısmı şehrimize gelmiş bulunmaktadır. Bir kısmı İstanbul'da bulunan Vekillerin de bu akşam veya yarın sabah gelmeleri beklenmektedir.

Sarayoglu kabinesinin programını 8-nümlüdeki Çarşamba veya Cuma günün okuması muhtemeldir. Programın yeni bir çalışma tabzını taspaacağı ve ziraat sahada mühim kazı tedbirleri ihtiva edeceği söylenmektedir. Meclis Başkanı Doktor Refik Saydamın ısrar ettiği idare meclisimizde A. dan Z. ye kadar değişiklik lâzımmın yeni tebliğine programına da dahil olduğu zannedilmektedir.

Tüccar vicdanile
Başbaşa
Bırakılmıştır..

(Basmakaliden Devam)
ve ahlâkı, bolluk ve rekabet olmakla beraber bazı ihtiyatı tedbirlerle de lüzum vardır. Bu tedbirler fiatlandırmamak prensibine sadık kalmakla beraber maliyetleri her an tesbit edilebilecek sahil vesikaları bulabilmek imkânı ile başlıyabilir. Bunun için de:

1 — Her nevî ithal metanın gümrüklerde ticari kâr haddini de ilâve ederek kıymetlendirmek ve fiatlandırmak,

2 — Her maddenin satışında menş'e faturasının bulunmasını esas tutulmak etmek ve alışverişte fatura teatisi usulüne sadık kalmak,

3 — Muayyen kâr haddinin azamiğini ilan etmek,

4 — Satış yerlerinde etikot usulünü mecburi kılmak.

Böyle bir vaziyette herhangi bir şikâyeti ya gümrükteki fiatlandırmaya, ya menş'e faturasına, ya muayyen kâr haddine dayanarak takip edilebilecek belediye teşekkülleri için kolaylığı mucip olacağı kadar Milli Koruma Mahkemelerinin de faaliyetini teşkil edilecektir. Etikot usulü ise rekabeti tabrik etmek herhalde faydalı olabilecektir. Fiat tahdidinin kalkmasını ve fiat mürekabe hey'etlerinin kaldırılmasını takiben bazı ithal maddelerinin fiatlarında görülen artışın da herhalde böyle bir lüzum ve faydayı bilhassa millî vîcdan ve iz'andan mahrum olmaları hakkında pek aşikâr olarak davet etmektedir.

Esas ticari namus, millî vîcdan, hükûmetin hüsnüniyetine mukabil anlayış ve iştirakle mukabele, bolluk, rekabet olmakla beraber umumi ticari faaliyeti icabında belediyelerin nazım ve mürekabe olarak bîhakken takip edilemeleri için bu nevi tedbirlere de lüzum bulunduğuna herhalde teslim edilmeyecek haklardan değildir.

ETEM İZZET BENİCE

Almanlar Kara-
denizdeki Rus
limanlarını ge-
riden çevirmek
istiyorlar

Vişi, 2 (A.A.) — Cennup cephesinde Alman ilerleyişi Krasnodar - Admavir - Maikop müessesini doğrudan doğruya tehdit etmektedir. Bu askeri hareketin gâyesinin Novrosiski, Anapa, Poti ve Batum limanlarını geriden çevirmek olduğu sanılmaktadır.

ROMANYA'da
doktor ve ecza-
cılar silâh altına
çağırıldı

Bükreş, 2 (A.A.) — 43 kuşağına mensup doktor, eczacı, veteriner sınıfları mensup gençler ve bu mesleklerle ayrılmış olup üniversitelerde henüz tahsilini bitirmemiş olan gençler silâh altına çağırılmışlardır.

Bir Japon kruvazö-
rüne taarruz edildi

Londra, 2 (A.A.) — Cennubî Garbî Pasifikte müteakik hava kuvvetlerinin hücumları güttüğü gemilerden birisi Yeni Gine ile Filipin adaları arasındadır bir düşman kruvazörine taarruz edilmiştir. Havanın fena bir dolayısıyla edilen bombaların kruvazöre isabet edip edmediği tesbit edilememiştir.

Varna'da iki kişi
asıldı

Sofya 2 (A.A.) — Fesatçı Anton Paotiklin ve arkadaşları Peter Petroff dün Varna cezaevinde asılmışlardır.

VAZİYET

(1 İnci Sahifeden Devam)
Kırım'da doğu ucunda bulunan Kerc muntakasında, Kafkas topyekûn istilâsı için mühim Mihver kuvvetlerinin, oada şimolde cereyan etmekle olan bu muharebelerin intikafını beklemeye başladıkları muhakkak addedilmiştir. Bu kuvvetlerin Kafkas topraklarına geçişleri gecikmediği henüz ilyice anlaşılmamıştır. Kerc ile Kafkas topraklarını 6 kilometrelik bir boğaz ayırmaktadır. Alman kuvvetlerinin bu boğazı geçerek, şimolde hareketta bulunan kuvvetlerle elbirliği yapmaları pek tabii görülmektedir. Alman motörlü kuvvetlerinin düz arazide sür'atle ilerleyerek, batıda Kafkas eteklerine varılabilecekleri sanılıyor. Şimal batıdan cennup doğuya doğru uzanan bu büyük dağ sırtları arasında geçitlerin mukarrarı azdır. Eski tepeler 2600 - 4000 metre irtifadındadır. Geçitlerin geçtiği boğazlar ise müdafası son derece kolay yerlerdir. Mihverin başlıca hedefi Bakı petrolü Chiatura manganezi, Azerbaycan ve Ermenistan'daki sun'î kauçuktur. Bataisk'deki vaziyetin vahametini Ruslar da kabul ettiklerine göre, Alman selinin her saat Kafkas eteklerine doğru indigi anlaşılmıştır.

Galata köprüsünde

(1 İnci Sahifeden Devam)
zerine çıkacaktır. Böylelikle hal-ken köprü'nün sağ tarafını takip ederek yürümek de temin edilmiş olacaktır.

Mesela Boğazı'na vapurundan çıkan bir kimse Eminönü'ne gitmek istiyorsa köprü'nün altındaki geçitten köprü'nün sağ kaldırımına çıkacaktır. Hakk iskelesine gitmek için de köprü'nün üstüne çıkarak altından yapılabilecek bir geçitten karşıya geçecektir. Aynı suretle Adalar, Boğazı vapurlarından çıkıp mesela tünel gitmek isteyenler köprü'nün altındaki geçitten geçerek Halic vapurlarının yanaşığı cihetten medivene yukarı kaldırıma çıkacaklar ve bu kaldırımdan takiben tüneli geçeceklerdir. Bu suretle Galata'daki civik geçit yende de izdiham azalmış olacaktır.

Fin - Rus sulh
müzakereleri
yalanlandı

Bükreş 2 (A.A.) — Bükreşteki Finlandiya orta elçiliği hükûmetinden aldığı emir üzerine negrettiği tebliğde Helsinki ve Moskoka hükûmetleri arasında sulh müzakereleri yapılmakta olduğu hakkında yabancı kaynaklardan yayılan haberleri kat'i surette yalanlamaktadır.

Bosnadaki Macarlar
anayurda dönüyor

Budapeşte 2 (A.A.) — Macar göçmenler idaresi Bosnada bulunan bir çok Macar ailelerini anayurda taşıyacaktır. Şimdiye kadar takriben 235 aile Macaristana gelmiş olduğu gibi Bjeljinadan daha 120 ailenin de gelmesi beklenmektedir.

Köylerde tetkikler

1937 yılındanberi Zirakat Vekâleti tarafından yaptırılan köy tetkikleri ile meşgul olan Ankara Zirakat Enstitüsü talebelerinden bir grup dün lüzumla gelmiştir. Oradan köylere giderek üç ay tetkiklerle meşgul olacaktırlar.

Ticaret vekili

(1 İnci Sahifeden Devam)
ziyot, gıda maddeleri hakkında malî muamele, vilayette yeni kararların fiatı etliği neticeleri sonus ve direktifler vamiştir. Parti ve Ticaret Odası hey'etlerini de kabul eden Vekil garazı zemis, halk ile konusmuş ve bilhassa gıda maddeleri fiyatları tetkik etmiştir. Nebati yağ imalatçıların fiyatlarını da gözden geçirmiş ve sonra Siloya giderek orada da Silo meselesi hakkında izahat almış ve saat 16,30 da Bakışehire hareket etmiştir.

Bazı bakka'lar

(1 İnci Sahifeden Devam)
tur. Bunlar, toptancı tüccarlardan mal almamışlarını söylemektedirler. Tccirler de şeker şirketinin son zamanlarda kendilerine az mal verdiğini iddia etmektedirler. Fakat yaptığımız tahkika öre şeker şirketi her müracaatı karşılayacak bir vaziyettedir ve bol şeker vardır. Bazı toptancılar sandık ücretini ıleri ye sürerek şeker fiatlarına kıfoda iki kuruş zam yapmaması istemek ve bu sebeple şirketten şeker almamaktadır. Keyfiyet tetkik olunmaktadır.

15 yaşında bir genç

(1 İnci Sahifeden Devam)
rünümiş yetiyordu. Uyuması için dürttim. Sonra: — «Kalk kız yorucu seni vuracağımı diye şakadan bahırdım. Yine aldandın. Bunun üzerine tüffüğü kaldırdım. Namıyusa kafesına gevirdim ve tüffük birdenbire patladı. Halice öldü. Halbuki ben şaka yapıyordum.»
Katil tevhit edilmiştir

Rus Cephesi

(1 İnci Sahifeden Devam)
Düşman muharebeye yeniden ihtiyat kuvvetleri sokarak hücumlarını fazlaştırmıştır.

Ruslar mukavemet etmek ve mihvere ağır darbeler indirmektedir. Bir günde bir makineki tüfek tabur-u yedi hücumu tartetmiştir. Almanlar 6 tank kaybedecek geri çekilmiştir.

Donun cennup kıyısında muharebeler şiddetle devam etmektedir.

Bugünkü raporlara nazaran, Timocenka kuvvetleri Don muntakasında Almanlara mütemadiyen hücum ederek düşmana kah har darbeler indirmektedir.

Voronez muntakasında Ruslar elilerine geçirdikleri yerleri tahkim etmektedirler. Voronez çevresinde de muharebeler güttüğe büyümektedir.

Mihver kuvvetlerinin Stalingrada karşı yaptıkları hücumları şiddetini muhafaza etmektedir.

MAİSKİ GÖRÜŞMELERİNE
DEVAM EDİYOR

Berne, 2 (A.A.) — Londra'dan Tribune de Geneve gazetesine bildirildiğine göre, dün İngiliz mebusları görüşen Sovyetlerin Londra Büyük Elçisi M. Maiski, aynı zamanda kabine erkânı ve genellikurya üyeleri de görüşmeler yapmıştır.

Millî Şef Güzel San-
atlar Akademisinde

(1 İnci Sahifeden Devam)
etikten sonra şu suali sormuşlardır:

— Teşhir olunan eserler, sanat bakımından büyük bir muvaffakiyet teşkil ediyor. Fakat bunları endüstri sahasına intikal ettirmek lazımdır. Bunu yapabilecek misiniz?

Profesör Vedat Ar, bunun kabili olduğunu, ancak tesisatı yapmak lazım geldiğini ve bunun için de 20 bin lira kadar bir paraya zaruret hasıl olduğunu söylemiştir.

Reisicumhur, bu paranın derhal verilmesi için alâkadarlara emir vereceklerini söylediler, bu paranın mütedavil semmaye olarak işletilmesinin daha doğru ve muvaffak olacağını söylediler. Milli Şef İnönü, çok güzel eserler veren Seramik şubesi Profesörü Vedat Ar'ı tebrik etmişler ve resim kısmı profesörlerinden Leopold Levy'nin kendi eserlerinden müteakik pavyonuna göndermişlerdir. Milli Şef burada bilhassa Şekip Tunç'un potresini çok beğenmişlerdir.

Bundan sonra Zeki İzzat fotoğraf pavyonuna geçen Milli Şef atölye gitti Zeki İzzatı tebrik etmişlerdir.

Müteakiben çini ve minyatür pavyonunda Feyzi Dayıgilden izahat almışlardır.

MİMARİ ŞUBESİNDE

Millî Şef, bunu müteakip mimari pavyonunda şehir mimarisini ve millî mimari kısmı ile çok yakından alâkadar olmuş ve eski Türk mimarisinin teknik ve sanat bakımından kıymeti hakkında verilen izahatı alâka ile dinlemiştir.

Tezhip, çitlik ve yazma ait eserlerin teşhir olunduğu pavyonda Profesör Haluk Akınbezer ve Necmeddinden izahat alan Milli Şef, vücutte getirilen eserleri çok takdir etmiş ve çitlik kısmında Münih kütüphanelerinden birinde harap olarak, tamir

Reisicumhurumuz bundan sonra İnönü gezgisinde rekzedilecek şâidenin inşa faaliyetini tetkik buyumışlardır.

Millî Şef, Güzel San'atlar Akademisinin gösterdiği faaliyetten büyük memnuniyetlerini izhar buyumışlardır.

«Akademiye her gelişimde daha ziyade zevkle, fîmle ve sevinçe çıkarım. Güzel San'atlar Akademimizi çok seviyorum.»

İSMET İNÖNÜ

Yarın Tüccarlar-
dan kontrol
ekipleri kurulacak

VALİNİN HİTÂBESİ

Bu toplantıyı saat 11,30 da Vali ve Belediye Reis Lütfi Kırdar şu nutukla açmıştır.

«Hükûmetin akıgı son kararları biliyorsunuz. Bu kararlara mesnedi, halkın ihtiyatları hususunda hükûmetin müstahsile ve tecirlerimize olan itimadidir. Ben de vilâyet ve belediye namına aynı kanaati izhar edeceğim. Yeni kararların etkisi, umumiye ve piyasaya bir ferahlık verdiği malumdur. Bu ferahlık hissini devam sizin elerinizdedir. Her meslek, ne kadar şereflî ve yüksek olursa olsun, bir takım fena niyetli unsurları ihtiva edebilir. Bunları siz, hükûmet teşkilâtında daha iyi, daha yakından tanımınız. Bundan başka her mesleğin, her işin onu mürakabe etmeye memur hükûmet memurlarının nüfuz edemediği, edemeyeceği bir takım incelikleri vardır. Bunları da siz daha iyi bilirsiniz.

Ticaret odası ile iptidai bir fikir teatisinde bulunduk. Her ticaret şubesi için oda idare heyetini ve oda meclisinin yardımıyla olmak üzere aranızdan küçük ihisas komisyonları seçerek, bir haftada bir kaç gün toplanarak aykırı hareketleri önleyecek ve bize haber verecek şekilde çalışarak bize yardım etmesini rica ediyoruz.»

Fena niyetle hareket edenleri siz bize haber vereceksiniz. Bir taraftan da millî koruma kanununu baki ve muhberdir. Belediye kendisine ögen kontrol vazifesini yapacaktır. Fakat, meslek ahlâk bakımından kontrol sizden bekliyoruz. Bu kontrol için yapacağınız yardım halkın sıkıntı çekmemesi ve fiatların lüzumsuz yere yükselmemesi hususunda faydalı olacaktır.

Yeni kararlar yeni bir çığır açmıştır. Bu çığırın muvaffakiyeti de tecirlerimizin elindedir. Bu sizin için bir imtihan devresi olacaktır.

Oda meclisi çarşamba günkü iğtimanda bu komisyonlar azalarını kat'i olarak tesbit edeceklerdir.

Oda meclisi çarşamba günkü iğtimanda bu komisyonlar azalarını kat'i olarak tesbit edeceklerdir.

İçin Güzel San'atlar Akademisi cihetlik kısmına gönderilen eser dolayısıyla bu kısmın profesörünü ayrıca tebrik etmişlerdir.

Müteakiben müdriyet odasında bir müddet istirahat buyuran İsmet İnönü sonra mimari kısmı atölyelerini gezerek bir yıl içinde beş muvaffak eser veren Kamal Suna Sonatı takdir etmişlerdir.

Millî Şef, mimari şubesini ziyaretleri esnasında bilhassa Akademi tarafından yapılmakta olan Barbaros, Mimar Sinan ve Nami Kemal heykelleriyle yakında alâkadar olmuşlardır. Barbaros heykelini tesdik eden İnönü

«Barbaros heykeli, yerine konulduğu zaman çok sevineceğim. Heykelin kaidesinde, Barbaros'un yaptığı büyük muharebeleri tebariz ettiren kabartmalar koymak münasip olur.»

Demişlerdir.

Nami Kemal ve Barbaros heykelini tetkik eden İnönü İstanbul teftihini 500 üncü yıldönümü münasebetile Fatih Sultan Mehmed'in de bir heykeli yapılması lüzumuna işaret buyumışlardır.

Akademi müdürü Burhan Toprak bu hususta derhal hazırlıklara başlanacağını Milli Şefe bildirmiştir.

Reisicumhurumuz bundan sonra İnönü gezgisinde rekzedilecek şâidenin inşa faaliyetini tetkik buyumışlardır.

Millî Şef, Güzel San'atlar Akademisinin gösterdiği faaliyetten büyük memnuniyetlerini izhar buyumışlardır.

MİLLÎ ŞEFİMİZİN ŞEREF
DEFTERİNE YAZDIĞI CÜMLELER

Millî Şefimiz, Akademisinin şeref defterine de şu kıymetli sözleri yazmak tevccühünde bulunmuşlardır:

«Akademiye her gelişimde daha ziyade zevkle, fîmle ve sevinçe çıkarım. Güzel San'atlar Akademimizi çok seviyorum.»

İSMET İNÖNÜ

caktır. Bu mufhamı muvaffakiyetle geçireceğizden hükûmet emindir.

Bu maruzatını sizin de takdir edeceğinize şüphem yoktur. Sizlerden şehir namına bir teşkilatı messi rica ediyorum. (hazırız canla, başla, sesleri.) Bundan şüphem yoktur. Bana söz veriyorsunuz, değil mi? (Söz veriyorsunuz sesleri.) Yapacağımız işbirliğinde siz tamamile kendi aranızda, mümessiliniz olan oda meclisine düşen vazifeyi teşhile çalışacaksınız, bize müzahir olacaksınız. Fena niyetle hareket edenleri meydana çıkaracaksınız.»

Vali ve Belediye Reisinin sözleri tecirler üzerinde bariz ve çok müsait bir tesir bırakmıştır. Tccirler Valinin beyanatını mütemadiyen tasvip etmişler ve kendilerinden beklenen işbirliğini memnuniyetle karşılasmışlardır.

KÂR HADLERİ TESBİTİ

Tccirler «topcan», «yarın toptancı» ve perakendeciler için alim ve satımlarda makul bir kâr haddinin kabulünü zarurî görmekte idiler.

KARA LİSTE

İstisgal mevzuatı aynı olan tüccar gruplarında kendi grup ve mesleklerine dahil olanları yapacakları muamelelerde devletin serbest piyasa kararına muhalif hareket edenler, kara borsacılık zihniyetine kapılıp fiat arttıranları görülmüş tüccarlar hemen bunları belediye, ticaret odasına bildireceklerdir. Bunların bir kara liste halinde ilanı da düşünülmektedir. Bu suretle tüccar, tüccarın kontrolü olacaktır. Yarından itibaren müteakik ticaret grupları arasında kontrol teşkilatları kurulmasına başlanacaktır.

Oda meclisi çarşamba günkü iğtimanda bu komisyonlar azalarını kat'i olarak tesbit edeceklerdir.

